

ZALG 5. cvičení

Metoda rozděl a panuj

- Jedna ze základních metod tvorby algoritmů
- Základní myšlenka:
  - Potřebujeme zpracovat množinu V
  - 1. **ROZDĚL:** Rozdělíme tuto množinu na k disjunktních podmnožin
  - 2. **VYŘEŠ:** Každou množinu zpracujeme zvlášť
  - 3. **SPOJ:** Dílčí výsledky spojíme a dostaneme řešení pro celou množinu V

Rekurze – metoda vyřeš

- Problém zpracování dílčích podmnožin je stejného typu jako zpracování množiny V jen s méně údaji → REKURZE
- Metoda vede na rekurzivní metodu se složitostí ve tvaru:

$$T(n) = aT\left(\frac{n}{b}\right) + f(n), \text{ kde } T(1) = f(1)$$

- a - je počet podúloh, na které je úloha rozdělena
- $\frac{n}{b}$ - je velikost jedné podúlohy
- $f(n) = O(n^c)$ – je časová složitost fází ROZDĚL a SPOJ

Problémy

1. Binární vyhledávání
2. Postavení binárního vyhledávacího stromu z uspořádaného pole
3. Hanojské věže

Binární vyhledávání (vyhledávání půlením intervalu)

- Máme **uspořádané** pole délky n
- Chceme v poli rychle vyhledat klíč (na jakém indexu se nachází)
- Řešení:
  - Počáteční interval $[l, r] = [0, n - 1]$, najdeme prostřední prvek $s = \frac{l+r}{2}$
    - Nachází se na indexu s hledaný klíč? → Konec
    - Je prvek na indexu větší než hledaný klíč? → přejdeme na interval $[l, s - 1]$
    - Je prvek na indexu menší než hledaný klíč? → přejdeme na interval $[s + 1, r]$

→ Algoritmus imituje vyhledávání v perfektním binárním vyhledávacím stromě uloženém v poli

Binární vyhledávání - implementace

- Možné implementace:
  1. Pomocí rekurze
  2. Iterativně (bez rekurze)
- Jaká je časová složitost?

Binární vyhledávání - složitost

$$T(n) = aT\left(\frac{n}{b}\right) + f(n), \text{ kde } T(1) = f(1)$$

- a - je počet podúloh, na které je úloha rozdělena
  - $\frac{n}{b}$ - je velikost jedné podúlohy
  - $f(n) = O(n^c)$ – je časová složitost fází ROZDĚL a SPOJ
-
- $a = 1$
  - $b = 2$
  - $f(n) = O(1) = O(n^1) \rightarrow c = 0$

Binární vyhledávání – Master Theorem

- $a = 1$
- $b = 2$
- $c = 0$

Nechť $a, b, c \in \mathbb{N}$ a $f : \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ je funkce, pro kterou platí $f(n) = O(n^c)$. $T(n)$ je neklesající posloupnost taková, že $\forall n : n = b^k, k \in \mathbb{N}$ platí:

$$T(n) \leq aT\left(\frac{n}{b}\right) + f(n)$$

$$T(1) = f(1)$$

Potom

- $\rightarrow a = b^c$
- $\rightarrow$ typ B
- $O(n^0 \log_2 n) = O(\log_2 n)$

- je-li $a < b^c$, $\rightarrow T(n) = O(n^c)$ ... **typ A**
- je-li $a = b^c$, $\rightarrow T(n) = O(n^c \log_b n)$ ... **typ B**
- je-li $a > b^c$, $\rightarrow T(n) = O(n^{\log_b a})$ ... **typ C**

Postavení binárního vyhledávacího stromu z uspořádaného pole

- Máme uspořádané pole délky n
- Chceme postavit binární vyhledávací strom o optimální hloubce
- Řešení:
  - Chceme postavit strom z hodnot na indexech $\{l, \dots, r\} = \{0, \dots, n - 1\}$
    - Do kořene stromu dáme prostřední prvek pole, $s = \frac{l+r}{2}$
    - Jeho levý podstrom postavíme z intervalu $\{l, \dots, r\} = \{l, \dots, s - 1\}$
    - Jeho pravý podstrom postavíme z intervalu $\{l, \dots, r\} = \{s + 1, \dots, r\}$

Postavení binárního vyhledávacího stromu

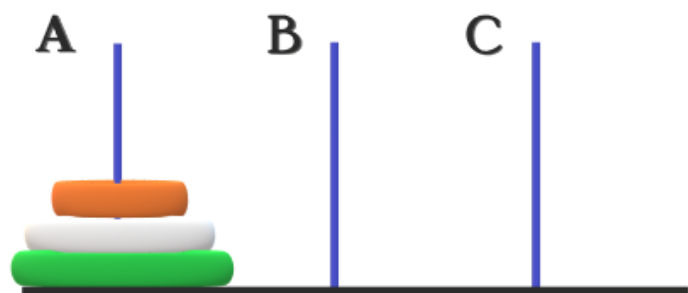
- $T(n) = 2T\left(\frac{n}{2}\right) + O(1)$
- $a = 2$ (počet podúloh)
- $b = 2$ (velikost jedné podúlohy)
- $c = 0$

- $\rightarrow a > b^c \rightarrow \text{Typ C}$
- $O(n^{\log_b a}) = O(n^{\log_2 2}) = O(n)$

Implementace

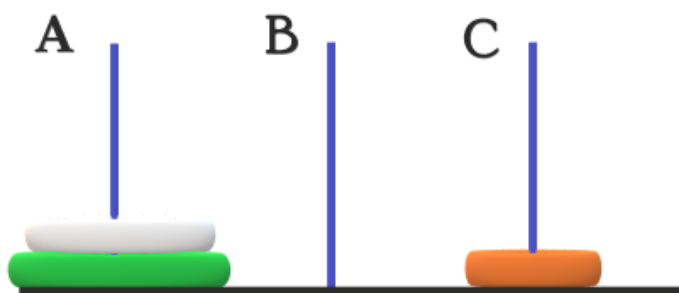
- Strom zdrojový soubor: <https://github.com/martinnovaak/ZALGcv>
- Řešení:
  - 1) Rekurzivní
  - 2) Přes zásobník

Hanojské věže

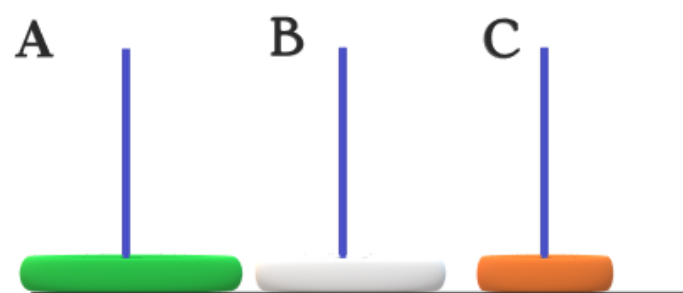
- Máme 3 kolíky a n kotoučů o různých poloměrech
- **Začátek:** všechny kotouče jsou umístěné na 1. kolíku v pořadí od největšího po nejmenší (vždy menší na větším)
- **Cíl:** všechny kotouče jsou umístěné na 3. kolíku v pořadí od největšího po nejmenší

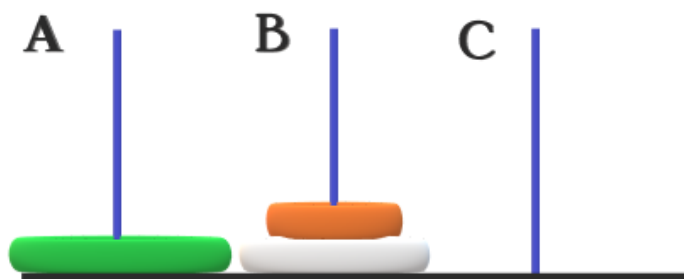
1

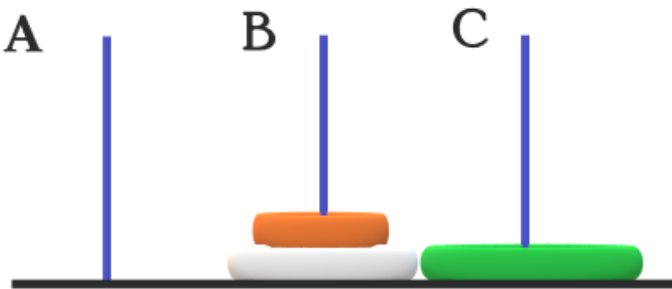
2

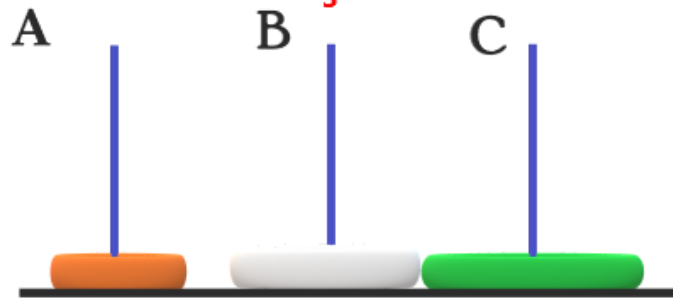
3

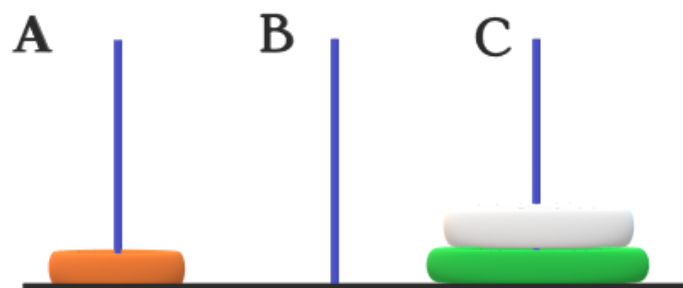
4

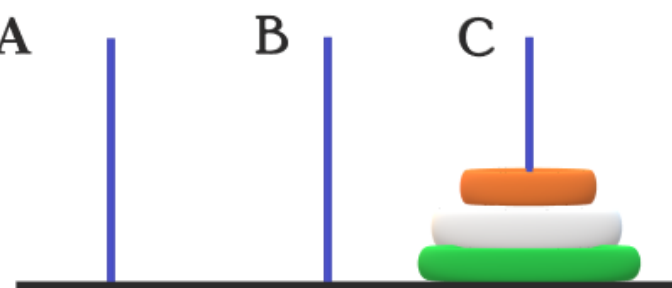
5

6

7

8

TOWER OF HANOI

Hanojské věže

- Pravidla přesouvání kotoučů:
  1. Vždy přesouváme jen jeden kotouč
  2. Není povoleno odložit kotouč mimo kolíky
  3. Není povoleno položit větší kotouč na menší
- Kolík tedy pracuje na principu LIFO (Last In, First Out). Jedná se tedy o zásobník. (Kvůli výpisu budeme ovšem kolíky implementovat přes `std::vector`, ovšem budem s nimi pracovat jako se zásobníky)

Hanojské věže – řešení metodou rozděl a panuj

- Dá se odpozorovat následující rekurentní řešení:
  1. Přesuň horních $n - 1$ disků na pomocný kolík
  2. Přesuň poslední n -tý disk na cílový kolík
  3. Přesuň $n - 1$ disků z pomocného kolíku na cílový
- POZN: Krok 1 a 3 vedou ne rekurzivní řešení. V 1. kroku se z kolíku číslo 3 stává pomocný kolík a v 3. kroku se z kolíku číslo 1 stává pomocný kolík.

Hanojské věže – rekurzivní řešení

```
void move_discs(int n, int source, int auxiliary, int destination) {  
    if(n == 1)  
        move_disc(source, destination);  
    else  
    {  
        move_discs(n-1, source, auxiliary: destination, destination: auxiliary);  
        move_disc(source, destination);  
        move_discs(n-1, source: auxiliary, auxiliary: source, destination);  
    }  
}
```


Asymptotická složitost algoritmu

- Máme rekurentní vztah:

$$\begin{aligned}T(n) &= 2 \cdot T(n - 1) + 1 \\T(1) &= 1\end{aligned}$$

→ z DIM2 víme, že řešení je: $T(n) = O(2^n - 1) = O(2^n)$

Kdyby nám přesunutí jednoho kotouče trvalo 1 sekundu. Tak nám vyřešení hanojských věží s 64 kotoučema zabere celkem: 600 000 000 000 let

```
void solve_iteratively() {
    initialize();
    int source = 0, auxiliary = 1, destination = 2, total_moves = 1 << (number_of_discs - 1);
    if(number_of_discs & 1) {
        auxiliary = 2; destination = 1;
    }

    for(int i = 0; i < total_moves; i++) {
        switch (i % 3) {
            case 1:
                move_disc_legally(source, destination);
                break;
            case 2:
                move_disc_legally(source, destination: auxiliary);
                break;
            case 0:
                move_disc_legally(source: auxiliary, destination);
                break;
        }
    }
}
```